

मधुमन्थ (मधु + मन्थ) m. ein mit Honig angerührtes Getränk *Āṣv. GRHJ. 2, 3, 2. 4. KAUC. 29. 33. 66. 83. LĀṬJ. 1, 2, 7.*

मधुमय (von मधु) adj. honigsüß (in übertr. Bed.) Spr. 1218. घृतमधुमयत्तदङ्गुवचोविषण 2934.

मधुमल्ली (मधु + मल्ल) f. *Jasminum grandiflorum* *ÇABDAM. im ÇKDr.*

मधुमस्तक (मधु + मन्थ) n. eine Art süßen Gebäcks *ÇABDAK. im ÇKDr. Suçr. 1, 234, 12. 2, 381, 2.*

मधुमाधव (मधु + माधु) m. du. oder n. sg. die beiden Frühlingsmonate: मधुमाधवौ वसन्तः *Suçr. 1, 19, 9. RAGH. 11, 7. (आह्वरत्) वसन्तो मधुमाधवम्* (°वौ ed. Bomb.) *BHĀG. P. 8, 8, 11. मधुमाधवे loc. VARĀH. BRH. S. 46, 85. काले कदाचिन्मधुमाधवे so v. a. im Frühling MBH. 1, 4867. °मासे PAÑĒAR. 1, 10, 46.*

मधुमाधवी (मधु + माधु) f. 1) eine honigreiche Frühlingsblume oder eine best. Blume: अनुविकसन्मधुमाधवीनां गन्धेन *BHĀG. P. 3, 15, 17. मधुमकरन्दः तद्युक्ता माधव्यो वासन्त्यो लताः । यदा अनुविकसन्मधवः प्रसरन्मकरन्दाः माधव्यो मधुमालीनाः सुमनसः Schol. — 2) ein best. berauschendes Getränk: पिबन्त्यो मधुमाधवीम् (= मधुवृत्तजमाधवीं Schol.) MBH. 1, 3361. कथं हि पीत्वा माधीकं (= मधुपुष्पजं मद्यं Schol.) पीत्वा च मधुमाधवीम् (= लौकज्ञां सुराम् Schol.) 3, 16040. — 3) ein best. Metrum, 4 Mal — — — — — (nach KHANDOM. Cäsar nach der 10ten Silbe) *COLEBR. Misc. Ess. II, 161 (IX, 4). Ind. St. 8, 389. — 4) Titel eines Commentars zum Amaraṅga COLEBR. Misc. Ess. II, 53, N. Verz. d. Oxf. H. 72, b, 8.**

मधुमाधीक n. = मधु und माधीक ein berauschendes Getränk *BHAR. zu AK. 2, 10, 41. ÇKDr. ein best. berauschendes Getränk (vgl. मधुमाधवी) HARIV. 10033.*

मधुमारक (मधु + मारक) m. Biene *RĀGĀN. im ÇKDr.*

मधुमालपत्रिका f. ein best. kleiner Strauch, = चिविल्लिका *RĀGĀN. im ÇKDr. u. d. letzten Worte.*

मधुमिश्र (मधु + मिश्र) 1) adj. mit Honig (oder süßer Milch) gemischt: दधि *TS. 5, 4, 5, 2. KAUC. 17. 19. 22. LĀṬJ. 8, 11, 25. — 2) m. N. pr. eines Mannes Verz. d. Oxf. H. 122, a, 12.*

मधुमुरनरकविनाशन m. der Vernichter der Daitja Madhu, Mura und Naraka, Boin. Vishṇu's (Kṛṣṇa's) *Gir. 1, 20.*

मधुमूल (मधु + मूल) n. die essbare Wurzel von *Amorphophallus campanulatus* *Bl. ÇABDAK. im ÇKDr.*

मधुमेह (मधु + मेह) m. Honigharnen, Diabetes *Suçr. 1, 90, 18. 174, 18. 2, 82, 17. Verz. d. Oxf. H. 313, b, 22. 337, a, No. 849. fg.; vgl. ÇĀRṆG. SĀH. 1, 7, 43. Davon nom. abstr. °त्व n. Suçr. 1, 274, 21.*

मधुमेहिन् (मधु + मेह) oder von मधुमेह adj. an Diabetes leidend *Suçr. 1, 67, 15. 274, 13. 2, 80, 20.*

मधुमष्टि (मधु + यष्टि) f. Zuckerrohr *ÇABDAK. im ÇKDr. = तिक्तपर्वन् H. an. 4, 174. HĀR. 243. °यष्टी f. = मधुयष्टिका ÇABDAR. im ÇKDr.*

मधुयष्टिका f. = यष्टिमधुका *Süssholz AK. 2, 4, 3, 28. RATNAM. 37.*

मधुर (von मधु) 1) adj. f. *या P. 5, 2, 107. VOP. 7, 32. fg. a) süß AK. 1, 1, 4, 18. 3, 4, 16, 97. 25, 193. TRIK. 3, 3, 365. H. 1388. an. 3, 587. fg. MED. r. 195. fg. मधुरास्वाद Āṣv. GRHJ. 2, 8, 6. भोजन VS. PRĀT. 1, 25. मधूनि R. 1, 9, 35. Suçr. 1, 19, 13. 73, 6. 176, 6. शर्करामधु° 2, 39, 4. 77, 16.*

*रस VARĀH. BRH. S. 16, 25. Suçr. 1, 133, 9. 169, 17. 2, 343, 18. fg. मधुरौ-पथ 118, 8. 136, 1. 3. मधुराज्ञ 1, 176, 5. TARKASAṆḌ. 13. गवो पयः Spr. 1404. मधुरः सुधावद्धरः 2100. 2477. 3079. 3712. BHĀG. P. 3, 26, 42. PRAB. 60, 6. °विपाक Suçr. 1, 180, 4. 182, 2. 188, 6. — b) süß so v. a. lieblich, reizend AK. 3, 4, 25, 193. H. 1443. H. an. MED. HALĀJ. 4, 4. आकृति ÇĀK. 19. PAÑĒAR. 4, 1, 21. इय KATHĀS. 43, 71. धात्री VARĀH. BRH. S. 48, 17. दर्शन ÇĀK. 9, 1. KĀM. NĪTIS. 4, 19. दृष्टि Cit. beim Schol. zu ÇĀK. 33. °गात्री DAÇAK. in BENF. Chr. 201, 13. °प्रियदर्शन (Çiva) Çiv. Insbes. von Lauten und Worten AK. 1, 1, 5, 19. 3, 2. H. 1409. HALĀJ. 1, 140. fg. M. 2, 159. N. 12, 21. MBH. 1, 6008. 3, 7003. 13, 298. 13, 2839 (सु°). R. 1, 4, 6. 9, 32 (सु°). 37, 4. 63, 14. 18. DAÇ. 2, 31. RAGH. 9, 71. MEGH. 83. ÇĀK. 99. 68, 13, v. 1. Spr. 1428. 2209. 3077. 3381. 3478. यथा मधुरमुग्रं वा प्रणेति लभते ऽपि वा 4939. PAÑĒAT. 248, 11. VARĀH. LAGH. 2, 17 in Ind. St. 2, 287. ललितमधुरा वाक्प्रत्यये परोक्षविषयणा *VER. in LA. (II) 30, 5. वसन्तम् — कोकिलालापमधुरम् BRAHMA-P. ebend. 52, 21. स्वामी वाञ्छधुरो विषहृदयो मया ज्ञातः HIT. 74, 20. यस्य ध्वजाप्रे नदतो मृदङ्गा नन्द्यापनन्दौ मधुरौ lieblich tönend MBH. 3, 15700. हंसान्सुमधुरोश्चापि तत्र शुभाव lieblich schreiend 13, 2839. मधुरम् adv. lieblich: एतं त्वति मधुरं सारसाः MBH. 1, 2898. R. Einl. 1, 4, 17. MEGH. 9. 37. वक्त्रो मधुरम् Suçr. 1, 107, 15. सुमधुरम् BRAHMA-P. in LA. (II) 52, 3. मधुरभाषिणी N. 11, 31. R. 1, 9, 24. °राविन् VARĀH. BRH. S. 32, 21. मधुरेण auf freundliche Weise, mit lieben Worten: मधुरेणैव तौ मल्लौ (मन्दौ die neuere Ausg.) स्वयमेवानयातु वै *HARIV. 4220. इदंमधुर (dafür इदंमधु TS. 7, 3, 10, 1) ein Lied, das die Worte इदंमधु zum Refrain hat, KĀTH. 34, 5. — 2) m. a) ein best. Heilmittel (जीवक); eine Art Zucker (गुड); rothes Zuckerrohr (रक्तकुतु); eine Mango-Art (रासान्न); eine rothblühende Moringa (रक्तशिशु); Reis RĀGĀN. im ÇKDr. — b) N. pr. eines Wesens im Gefolge des Skanda MBH. 9, 2573. N. pr. eines Gandharva Lot. de la b. l. 3. N. pr. eines Mannes, zu schliessen aus मधुरी वृत्तिः P. 4, 3, 108, Sch. — 3) f. *या a) N. verschiedener Pflanzen: Anethum Sowa Roxb. AK. 2, 4, 5, 17. H. an. MED. Anethum Panmorium Roxb. H. an. MED. RATNAM. 113. = मेदा (was Wilson durch marrow [मिदम्] wiedergiebt) eine best. Heilpflanze; = मधूलि, मधूली H. an. MED.; = मधुकुटिका H. an. = मधुकर्कटिका MED.; Süssholz H. an. MED. = काकाली, शतावरी, वृक्षजीवती und पालझुशाक RĀGĀN. im ÇKDr. — b) saurer Reisschleim TRIK. 2, 9, 11. H. c. 100. — c) N. pr. einer Stadt, = मधुरा, मधूपट्ट H. 978. H. an. MED. MBH. 12, 3737 (मधुरा ed. Bomb.). मधुरेश्वर UTTARARĀMAK. 131, 11. प्रर-सेनेषु DAÇAK. 161, 14. P. 1, 4, 89, Sch. — d) N. pr. der Schutzgottheit im Geschlecht des Vandhula Verz. d. Oxf. H. 19, a, 5. — 4) f. ई ein best. musikalisches Instrument TITHĀDIT.; s. u. कण्ठक 1. — 3) n. a) Syrup RĀGĀN. bei WILSON. — b) Gift TRIK. 3, 3, 365. H. an. MED. — c) Zinn RĀGĀN. im ÇKDr. — Vgl. त्रि°, माधुर, माधुर्य.****

मधुरक (von मधुर) 1) adj. süß: रस RĀGĀV. im ÇKDr. u. मधुर. — 2) m. ein best. Heilkraut, = जीवक *AK. 2, 4, 5, 8. — 3) f. मधुरिका Anethum Panmorium Roxb. AK. 2, 4, 3, 23. Suçr. 2, 498, 19. — 4) (wohl n.) der Same von Anethum Panmorium Roxb. Suçr. 2, 41, 20. 374, 10. 378, 7. 393, 3. ÇĀRṆG. SĀH. 3, 6, 19.*

मधुरकण्टक (म° + कण्ठ) m. ein best. Fisch *ÇABDAR. im ÇKDr.*